

Društvo za razvoj in varovanje GEOSS-a

Vače 10

1252 Vače

TRILETNO POROČILO O POTEKU REALIZACIJE PROJEKTA GEOSS PO DOLOČILIH KONCESIJSKE POGODBE ZA LETA 2021, 2022 IN 2023

1. OSNOVNI PODATKI IN PREDSTAVITEV PROJEKTA GEOSS

Projekt GEOSS je bil zasnovan leta 1981 kot projekt Vače 81 in deluje pretežno na osnovi prostovoljnega dela članov Društva za razvoj in varovanje GEOSS-a (Društvo GEOSS). V več kot 40 letih ljubiteljskega dela se je prvotna zasnova projekta močno razširila in vanj so se aktivno vključili tudi prebivalci lokalne skupnosti. GEOSS iz leta v leto obišče več obiskovalcev, ob njem se zvrsti več kulturnih in športno-rekreativnih prireditev. GEOSS je postal simbolno stičišče vseh, ne glede na versko, politično ali drugo pripadnost.

O območju GEOSS je bil leta 2003 sprejet Zakon o geometričnem središču Slovenije. Vlada Republike Slovenije je leta 2005 Društvu GEOSS podelila koncesijo za upravljanje območja GEOSS in odobrila letna koncesijska sredstva v višini 39.643,00 €. Koncesija se je podaljšala večkrat, nazadnje leta 2020 do konca oktobra 2025.

Društvo je na podlagi koncesijske pogodbe izvajalo naslednje naloge:

- vzdrževalo, obnavljalo, dograjevalo in moderniziralo pomnike GEOSS z območjem GEOSS;
- pripravljalo, vzdrževalo in dopolnjevalo poti in označbe ter drugo infrastrukturo na območju GEOSS;
- organiziralo tradicionalne kulturne, protokolarne in druge prireditve in skrbelo za popularizacijo GEOSS-a;
- izdajalo zloženke, publikacije, vodnike in drugo promocijsko in strokovno gradivo o GEOSS-u in skrbelo za informiranje javnosti;
- pripravljalo letni program dela in načrt za izvedbo v njem vključenih nalog;
- izvajalo ali organiziralo izvajanje celotnega programa ter o tem pripravljalo letna poročila.

2. POROČILO O REALIZACIJI PROGRAMA DELA

2.1. Redna vzdrževalna dela

V obdobju 2021-2023 je bilo na območju GEOSS-a opravljeno obsežno vzdrževalno delo:

- vzdrževanje in dopolnjevanje poti in označb, skrb za informacijske table, nakup in stalno plapolanje zastav;

- čiščenje ploščadi pred pomnikom, odstranjevanje listja in snega v času zimskih razmer;
- vzdrževanje nasadov in cvetličnih gred, vključno z zalivanjem v sušnih obdobjih, redna košnja trave, obrezovanje grmovnic in okrasitev za prireditve.

2.2. Investicije

V letih 2021-2023 so bile izvedene naslednje investicije:

- ureditev tlakovane pohodne poti za pomniki na GEOSS-u in varnostni dvig električne omarice, nakup masivnega koša za večje odpadke s kovinskim pepelnikom, posodobitev koordinat in višinske točke GEOSS-a, obnova drogov in informacijske table, izvedba nujnih popravil vrzeli in večjih poškodb na glavni ploščadi;
- v letu 2023 smo namesto parcialnih rešitev pri saniranju pričeli s celovito prenovo območja GEOSS, vključno z idejno zasnovo za sanacijo in nadgradnjo celotnega območja.

2.3. Kulturne in druge prireditve

V obdobju 2021-2023 se je na GEOSS-u odvilo veliko tradicionalnih in enkratnih dogodkov:

- Slovenski kulturni praznik, Dan slovenske zastave, Dan Zveze veteranov vojne za Slovenijo in rodoljuba, Srečanje upokojenskih pevskih zborov Zasavja in Posavja, Dan GEOSS, Dan državnosti in Praznik kulture, naravne in kulturne dediščine, Mednarodni dan prijateljstva v zavezništvu na GEOSS-u, Glasbeno popoldne z Antonom Lajovcem, Vranov let v svobodo na GEOSS-u, Vpis v Zlato knjigo uspešnih učencev osnovnih šol Občine Litija, Pohod okrog Slivne;
- prireditve so bile organizirane v sodelovanju z različnimi partnerji, kot so Društvo Heraldica Slovenica, Zveza veteranov vojne za Slovenijo in Združenje Sever, Društvo za razvoj Slivne, Društvo upokojencev Litija, Občina Litija in Družinsko gledališče Kolenc.

2.4. Založniška dejavnost

Za popularizacijo GEOSS-a in informiranje javnosti smo v obdobju 2021-2023 izdali in ponatisnili različne publikacije, zloženke, brošure in koledarje. Izdana je bila kronologija "Utrip središča srca Slovenije".

2.5. Druge naloge

Društvo je izvajalo številne druge – strokovne in administrativne naloge, potrebne za upravljanje območja GEOSS in organizacijo prireditev, kot so priprava vabil, dopisov in druge korespondence, koordinacija sestankov, spremljanje porabe sredstev in vodenje drugih evidenc ter knjigovodska opravila, priprava gradiv za javne razpise, skrbjo za informacijske in komunikacijske poti ter javnost dela društva in druge naloge, potrebne za delovanje društva.

2.6. Premostitveni kredit

Zaradi prejema koncesijskih sredstev sredi leta je društvo vsako leto najelo premostitveni kredit, da je lahko tekoče financiralo izvedbo programa dela.

Obširneje navedbe glede aktivnosti društva so razvidne iz vsakokratnega poročila o delu za leta 2021, 2022 in 2023.

3. PROBLEMATIKA FINANCIRANJA PROGRAMA PO KONCESIJSKI POGODBI

- višina koncesijskih sredstev, ki se od leta 2005 ni spremenila in revalorizirala, ne zadostuje za kakovostno realizacijo programa, stroški pa iz leta v leto naraščajo;
- koncesijska sredstva so društvu navadno na voljo šele sredi leta, kar otežuje tekoče financiranje in povečuje stroške zaradi najema kredita;
- Društvo GEOSS se sooča s težavami pri pridobivanju dodatnih sredstev za vzdrževanje širšega območja GEOSS, obseženega v projektu Vače 81, sedaj Projektu GEOSS, ki je neposredno povezan z ožjim območjem samega GEOSS-a.

4. ZAKLJUČEK

Kljub finančnim omejitvam je Društvo GEOSS uspešno izvedlo načrtovane naloge in programe, kar je omogočilo nadaljnji razvoj in popularizacijo območja GEOSS. Skozi leta smo ohranili visok standard izvajanja vseh dejavnosti in prireditev. Prizadevamo si za pridobitev dodatnih sredstev za uresničevanje nalog na območju GEOSS in v zvezi z njim.

Vače, maj 2024

Pripravil:
Upravni odbor Društva GEOSS

Predsednica Društva GEOSS
dr. Alenka Šivic Dular,

